

Eduardo Bonnín

A hogyan és a miért

*Angolból fordította: Csermely-Kovács Judit, Henter Ágnes, Kabar Judit
A fordítást ellenőrizte: Kovács Ádám*

A fordítás alapja:

Eduardo Bonnín: The How and the Why.

Utreya Publications 1981

National Utreya Publications

P. O. Box 210226 Dallas, Texas 752L1

2019.

Tizenegy évvel az első Cursillo után a hatékonyságát több százszor megerősítették. Most már lehetséges, sőt szükséges az objektív elemzés fényében kiemelni és meghatározni a keresztény Cursillo lényegét és jellemzőit, a „hogyan és miért-et”.

Nyilvánvalóan szükséges a koncepciók indokolt pontosítása - amelynek nehézségei ismertek előttünk - azon jó szándékú, de kevésbé alapismereteket tartalmazó írások esetében, amelyek a Cursillóról megjelentek. Az ilyen írások könnyen tévedésbe vihetik azokat, akik nem rendelkeznek első kézből információval.

Ez még inkább szükséges, ha figyelembe vesszünk egyes indokolatlan szándékokat a Cursillo módosítására vagy adaptálására. A lényeges pontok egyértelmű meghatározásának hiánya súlyos eltérésekhez vezethet, amely veszélyeztetheti a Cursillo presztízsét és visszatükröződhet a gyümölcsében.

Szándékunk, hogy hiteles választ adjunk azokra a kérdésekre, amelyek naponta felmerülnek a cursillókkal kapcsolatban, és meghatározzuk objektív kritériumok alapján, rögzített határokon belül a struktúrájuk, céljuk és hatékonyságuk néhány alapvető szempontját. Az alapokat mindig figyelembe kell venni, ha el akarjuk kerülni a kockázatát, hogy torzuljon, amit Ciudad Real püspöke, Juan Hervas irányító hangja úgy írt le, mint „az isteni munkát, amit Isten ihletett, a Szentlélek mozgató és a hierarchia irányított”, és Cursillók a Kereszténységben nevet kapta – amely név megfelel egy konkrét, meghatározott és pontos valóságnak.

EGY CSIPET TÖRTÉNELEM

A Cursillo már nem elmélet volt, hanem olyan tény, amelynek naponta egyre nagyobb következménye és visszhangja lett. A tudományos szigor most nem engedi meg, hogy a tények alapján osztályozzam azokat az anyagokat, amelyek jellemzőik alapján a történet megfelelő tárgyát alkotják, pl. a sugárzásuk intenzitása és hatékonyságuk állandó tapasztalata. Mindazonáltal ezek alapvetően fenntartják azt a belső meggyőződésünket, hogy hamarosan a kereszténység nagy része nem lesz képes a cursillókat figyelmen kívül hagyni. Ezek a jövőben rendelkezni fognak a történelmi tény minden jellemzőjével. Anélkül, hogy elfelejtenénk, hogy feltétlenül szükség van arra, hogy az állításainkat a tények vitathatatlan valóságára alapozzuk, ez azt jelenti, hogy újtárra bocsátjuk ezt a tanulmányt, amit a Cursillók a Kereszténységben történetének hívhatunk.

A nem szerencsés félreértések elkerülése érdekében az elejétől kezdve és teljesen nyilvánosan szükséges tagadni azok tévedéseit, akik előre nem látható vagy véletlen eredetet tulajdonítanak a Cursillónak. Hamis azt állítani, amit szégyenkezve történni gondolunk, hogy a cursillók csak a boldog megisméltései az első Cursillónak, s amelyek a véletlenszerű és meglepő eredmény alapján javasolják az alkalmi szerencsés élmény megisméltését. Amiatt az egyszerű ok miatt hamis, hogy a cursillók kezdeményezésekor egyértelmű volt, hogy mit keresünk, volt tapasztalat az alkalmazott eszközökkel, és tudtuk, hogy mit szeretnénk ezekkel tenni.

Abszurd továbbá, hogy minden emberi cselekedethez hasonlóan, a cursillók nem a semmiből teremtettek. Nem tagadható, hogy volt egy hosszú megelőző fejlődési szakasz. Ebben az időszakban felfedezzük az okokat és megtaláljuk, legalábbis az előjeleit az alapeszméknek, amelyek később fejlődtek és a Cursillók a Kereszténységben jellemző lényegét képezik. Ennek a tudásnak a

transzcendenciája szükségessé teszi számunkra az előzmények és eszmék elemzését, amelyekhez a Cursillók a Kereszténységben eredete kapcsolódik.

TÖRTÉNETI ELŐZMÉNYEK

Menjünk vissza néhány évet és elemezzük a mallorcai *Juventud de Accion Catolica* (Actio Catholica Ifjúsága) tevékenységét. A Cursillo a Katolikus Akció Ifjúsága Egyházmegyei Tanácsa méhében születtek. Azt tapasztaljuk, hogy hosszú időn át (1941-1948) minden apostoli tevékenység szinte kizárólag a Santiago-i zarándoklat – mindenek felett lelki – előkészületeire koncentrált.

Aztán áttekintették és felvázolták a zarándoklat stílusát és eszméjét, az ifjúság apostoli koncepciójának protoplazmáját, amely először is áthatotta a vezetőket a hat *Cursillos de Adelantados de Peregrinos* (Haladó Zarándokok Cursillója) alatt, amelyeket az Actio Catholica Felettes Tanácsának propagandistái vezettek ezekben az években Mallorcán. Az eredményei miatt hivatkozunk ezekre a cursillókra. Az eredmények többek között a vezetők apostoli kiválasztása, az új vezetők megnyerése és bevonása (akiknek a befolyása meghatározó volt a Cursillók a Kereszténységben megvalósításában) és az apostoli nyughatatlanság elültetése mindannyiukban, amelynek célja az volt, hogy sokkal konkrétabban támogassa a célt, mint a Santiago felé vezető zarándoklat.

A nyughatatlanság és az új energia egyszerre áramlott az úgynevezett *Cursillo de Jefes de Peregrinos* (Zarándoklat Vezetőinek Cursillója) felé, amelyet az egyházmegyei tanács igazgatói vezettek a korábban használt alap irányvonalak szerint. 1942-től 1946-ig öt Cursillót tartottak. Ezekben megfigyelhető volt az a jelenség, hogy a kereszténység ragyogó tartalmát teljességében és intenzitásában fogadták be azok, akik a peremen élnek nemcsak a katolikus cselekedetek, hanem a vallás tekintetében is. Néhány napon belül ezeket az embereket lángra lobbantotta és betöltötte Krisztus. Mindenesetre nem volt kétséges, hogy Isten az apostolság kimeríthetetlen forrását bocsátotta az Actio Catholica Ifjúsága vezetőinek rendelkezésére. Az akkori "vezetők iskolája" (egy vizsgálati laboratórium és egyúttal az apostoli kísérletezés területe) azt a feladatot vállalta, hogy ezeket a tényeket mindenre kiterjedően tanulmányozza. Elkötelezte magát, hogy nemcsak tanulmányozza, hanem végig követi egy végső eredményig. Bizonyos, hogy az egyetlen erőfeszítés az volt, hogy egy autentikus kereszténység élő megtestesülését hozza azoknak, akik távol éltek a katolikus cselekedetektől. Más szóval, hogy ezek az emberek gyakorlatilag rádöbbenjenek a katolikus akcióval kapcsolatos pápai gondolatra: „hogy egy olyan kereszténységet építsenek, amely példaként szolgál és irányt mutat az alapjaiban beteg világnak”.

Rendkívül hosszú lenne az adatok részletes tanulmányozása, amelyeket korábban bemutatunk. Azonban a következő következtetést vonhatjuk le belőle: a Zarándoklat Vezetőinek Cursillójából, amely viszont a Haladók Cursillójára épült, egy olyan új ötlet keletkezett, amely hosszú időn keresztül részletesen tanulmányozta és kikísérletezte a Cursillo elődjét (*Aperitivos de Cursillo*), amelyből végül kicsírázott a mai Cursillók a Kereszténységben.

A Mallorcai Egyházmegyéből hétszáz fiatal férfi vett részt a zarándoklaton Santiagóba. Ez a zarándoklat teremtette meg a kedvező környezetet, amely felélesztette az igényt a Cursillo megszületésére (1949. január). Így Juan Hervas püspök mondhatta a Cursillo eredetére hivatkozva, hogy: „az alapján, amit a Cursillótokról hallottam, azt mondanám egy tárgyaláson, hogy a káprázatos Santiagóba tartó zarándoklaton elloptátok az apostol (Szent Jakab) kardját. Ezzel egy lyukat fúrtatok a mennyei köpenybe, és ezen a lyukon keresztül áramlik az isteni kegyelem, ami átfolyik az ifjúságon.”

A "Signo" c. magazin mutatott rá erre az intenzív kapcsolatra a Cursillo eredete és a Santiagóba tett lelkes utak között. A zarándokút első évfordulója alkalmával, kishitű hangokkal vitatkozva: "Mallorca úgy érezte, hogy Compostela vetőmagja megnyitotta a hétszáz zarándokot. Most felemeli a transzparensét az egész kishitű kampány ellen! Santiago szelleme nem bukott meg! Elég, ha egy láng megmarad a föld egyik sarkában, hogy megmentse a zarándoklatot. És ma biztosítani tudjuk Önöket, hogy a tűz, legalábbis Mallorcában, világít."

Miután rámutatottunk a Cursillók a Kereszténységben történeti kezdeteire, egy pontot tisztáznunk kell. A Cursillo kifejezetten különbözik a Haladók Cursillójától, vagy a Zarándoklat Vezetőinek Cursillójától. A szerző, aki azt írta: "... a zarándoklat után szükségesnek tartották a tanfolyamok formáló munkájának folytatását. Azonban a magas költségek miatt úgy döntöttek, hogy a tanfolyamokat Mallorcán folytatják, és nem viszik el a spanyol kontinensre ... Így születtek lassan-lassan a tanfolyamok".... A szerző, aki ezt írta, pontatlan.

A cursillók nem a korábbi tanfolyamok folytatása, sem adaptálása, hanem újak és különbözőek. Ezek a „fáradhatatlan és gyümölcsöző munka eredményei, csodálatosan gyümölcsözőek! Egy újfajta tanfolyam létrehozása felé."

IDEOLÓGIAI ELŐZMÉNYEK

A történeti előzmények tanulmányozása mellett a Cursillók a Kereszténységben eredetének teljes áttekintése megköveteli az ideológiai előzmények óvatos elemzését: az eszmék eredete és fejlődése – amelyek megelőzték a cursillók embrió időszakát, és amelyek végig ugyanazok maradtak – alkotják az alapvető vonását és jellemzőit, és kulcsa és magyarázata lett mindennek, ami megvalósult.

Mivel a Cursillo szerkezete szerves és alapvető egésznek alkot, rá kell mutatnunk arra, hogy egy ilyen elemzésben mindig fennáll annak a veszélye, hogy töredékes elemzés történik. Ez nem lenne elegendő ahhoz, hogy teljes és pontos fogalmat alakítsunk ki a Cursillo élő lényegéről. Legyen ez a figyelmeztetés védelem a veszélyes zavarok ellen, és segítsen az alaptalan és káros félreértések elkerülésében.

A Cursillók a Kereszténységben – amint erre rámutattunk – nem a rögtönzés vagy a véletlen gyermekei. Ezen túl az ideológiájukat nem a megvilágításnak vagy a kinyilatkoztatásnak kell tulajdonítani, sem találmánynak gondolni. Hosszú érlelődési folyamat eredményei, valamint állhatatos, lelkes és folyamatos kutatás gyümölcsei. Röviden azt mondhatnánk, hogy csupán a kezdeti apostoli nyugtalanság kifejlődése, amit Mallorcában a Haladó Zarándokok Cursillója ébresztett fel. Ez a nyugtalanság, amely egy őszinte és idealista elégedetlenségből ered, amelyet a katolikus gondolkodás központi magja vezérel, és amelynek célja mindig a nagyobb hatékonyság biztosítása volt, a kegyelem segítségével az egész apostoli probléma ökumenikus látomásává kristályosodott. Ez volt azon gondolat eredete, amelyből az összes későbbi eredmény származhat.

EZEN GONDOLAT JELLEMZŐI

Nehéz lenne részletesen elemezni azokat a jellemzőket, amelyek a kezdetektől fogva meghatározták ezt az ideológiát. Először csak egy múltó vízió volt, majd napról napra tisztábban körvonalazódott. A kegyelem közbenjárásának köszönhetően végül gyakorlati megvalósulás lett belőle – a Cursillo. De ezt a hosszú pályát úgy lehet meghatározni, mint talán a cursillók a Kereszténységben ideológiájának

alapvető vonalát. Most az a célunk, hogy pontosan rögzítsük ezeket a vonalakat, amelyek a következők:

- (a) A kereszténység diadalmas eszméje. Ez az eszme az egyetlen, amely pontos és igaz, mint minden emberi probléma teljes megoldása. Szemben áll a középosztállyal, a statikus, megalkuvó és inaktív eszmével, amelyben nincs semmi keresztényi, de a nevét bitorolja.
- (b) A harcoss katolicizmus dinamikus elképzelése, amely az apostolkodást nem feleslegesnek értelmezi, hanem mint az élet követelményét, amely távolról sem bürokratikus szervezetben valósul meg, hanem az Isten királyságának, az Egyház életének és munkájának meghatározó élcsapatából áll.
- (c) Az őszinte, becsületes és nyílt szemű elégedetlenség elve. Ez az egyetlen lehetséges kiindulási pontja a hatékony cselekvésnek és kimeríthetetlen forrása a sokszoros és egyre jobb eredmények elérésének.
- (d) A modern ember mélyreható és pontos ismerete a problémáiról és szorongásairól. Ugyanakkor egy tapasztalati tudás az életből, nem statikus képletekből, vagy „egyszerű és praktikus tankönyvekből” véve. Nem. Magából az életből tanulva. Olyan tudás, amely a tömegben lévő intim életből születik és az evangéliumi élesztőnek kell életre keltenie.
- (e) A teljes apostoli munka véghezvitele érdekében mély meggyőződés bizonyos módszerek elégtelenségéről vagy rugalmatlanságáról. Egy meggyőződés, amely nem vezet az események üres elfogadásához vagy lemondásához. Távol van ettől! Inkább egy olyan meggyőződés, amely egyre növekvő érdeklődéssel vezet minden olyan dolog életre keltéséhez, ami használható, ami új és gyümölcsöző látóköröket keres.
- (f) Egy szilárd meggyőződés, hogy valóban lehetséges, hogy bárkit, aki a vallás peremén él, ha megérint a teljes kegyelem, akkor képes lesz teljes mértékben átadni magát Krisztusnak. És ez igaz attól függetlenül, hogy milyen távol volt Krisztustól. Természetesen mindig feltételezve, hogy Krisztus és az ő Egyházának ügyei úgy lennének bemutatva, ahogy magukban vannak, ha szükséges elvonatkoztatva bármilyen személyes preferenciától vagy kritériumtól, nem számítva, hogy azok milyen mélyen gyökereznek. Ez azért kell így legyen, mivel végső soron ezek a személyes preferenciák csak véletlen szempontjai az evangéliumnak.
- (g) Biztos remény, hogy a kísérlet befejezésekor ugyanaz történik, mint Krisztus korában: A szamaritánusok és a zakeusok alakulnának át az Úr legdinamikusabb apostolaivá.
- (h) Fáradhatatlan próbálkozás apostoli módszereken alapuló konkrét alkalmazás technikájának megtalálására, amely figyelembe venné az egyének személyes problémáit és konkrét igényeit és ezeket a gyökereinél oldaná meg. A megoldás forrását Krisztusban és az Ő kegyelmében találná meg – egy hatalomként kapott kegyelemben, hogy hatással legyen az élet egészére.
- (i) Meggyőződés, hogy a megoldás egyszerű és mivel egyszerű, univerzális. A Cursillóban kell megélni a hatékony katolikus hitet. Különböző osztályok és eltérő kultúrák, bár különböző horizontok felé haladnak, ugyanabba a környezetbe futnak.

FORRÁSOK

Az itt felsorolt eszmék egy olyan apostoli ismérv jellemzői voltak, amiket sokkal a cursillók kezdete előtt fektettek le, és amelyek az egyedüli és hiteles keresztény követelmény kútjából erednek.

Az Országos Technikai Egyesület elnökének szavait próbáltuk alkalmazni: „A Katolikus Akció Ifjúsága a spanyol ifjúság erőit általában kell megmentse, mivel ez az ifjúság éppen most a tétlenség veszélyes

unalmától szenved. A Katolikus Akció Ifjúsága a Római Pápa felkiáltásával kell felébresztenie egy másik ifjúságot egy új rend megteremtése érdekében. Ez az új erő a kezdeti kereszténység büszkeségéből és energiájából kell összetevődjék, amelyet az Evangélium hamisítatlan sorai szerinti szent tanítás szerint formálnak és körvonalaznak.”

Mivel kizárólag az Actio Catholica volt az a csatorna, amelyen keresztül ennek a nyugtalanságnak áradnia kéne, gondosan elkezdtek tanulmányozni a pápaság Katolikus Akcióra vonatkozó gondolatait. Ebből a tanulmányból kiviláglott, hogy az, amit Krisztus Helynöke (*a pápa, a szerk.*) javasolt az Actio Catholica intézményesítésére, nem egy másik egyesülés megalapítására vonatkozott, hanem inkább arra, hogy szilárdan építsenek ki egy élő és hatékony kereszténységet.

Ez nem forradalmi célzattal történt, hanem a taktikák és az apostoli módszerek hiteles evolúcióját jelölte ki. Innentől kezdve a hierarchia küldetéséhez szorosan kapcsolódva létezne a laikusok küldetése egy „olyan szolgálatban, amely nem esik távol a papi szolgálattól”. Ez a küldetés megkövetelte a laikusok saját határozott állásfoglalását, amelyet ugyanazon az egyházi tanításból merítenek, és amelyet a Kegyelem ugyanazon szentségi kútja táplál.

Ezen túlmenően ez a gondolat határozott támogatásra és biztos útmutatásra talált napjaink legőszintébb katolikus gondolkodásának fényében.

Mivel szembe kell néznünk azzal, hogy lehetetlen teljesen vagy egységesen reprodukálni azokat az írásokat, amelyek többé-kevésbé kihatottak ezekre a nézetekre, az alábbiakban idézünk néhány bekezdést az egyik forrásból.

Az Actio Catholica céljáról szólva Peter Bayard írja a *Specializált Katolikus Akcióban* („*Specialized Catholic Action*”): „Felkelteni az egységes katolicizmus élő érzését, teljesen megvalósítani a mindennapi életben, és a vallást nem egy gyermeki dologgá, hanem felnőtt vallássá, egy felnőtteknek való vallássá tenni. Ez nemcsak a hittételek ismeretét követeli meg, hanem a terület és a szubjektum ismeretét is. Pontosabban szólva ez ennek a dogmának azon személyek általi alapvető asszimilációját követeli meg, akik egy bizonyos helyen élnek, tudatában vannak az őket körülvevő tényleges körülményeknek, azok veszélyeinek és kedvező reakcióinak... Ezek a dolgok mind olyan feltételek, amelyet egyedül azok ismernek és tesznek ismertté, akik ezen a bizonyos helyen élnek.”

„Ebből következik, hogy ugyanazt a konkrét, élő, pszichológiai módszert kell használni, amely mellőzi a konferenciákat és a hosszú előadásokat, és az elnyújtott bizonygatásokat. A tényekből kell kiindulni, a „te” életed tényeiből – a vallási, otthoni társadalmi, világi, szakmai életedből (azokból a dolgokból, amiket olvasol, a beszélgetéseidből, találkozásaidból, játékaidból, filmekből, színházból, képeslapokból, újságokból, munkádból és vakációdából). A lista éppoly meghatározott, mint maga az élet.”

„Megpróbálok szétszedni az életet, darabonként, úgy, hogy teljesen újra lehessen építeni a kereszténység fényében. Minden dogma és minden morális teológia újra meg fog jelenni és a valósággal összekapcsolódva épül újra be. Nem mesterségesen lesznek összeállítva. Válaszként jönnek egy kérdésre, egy vágyra, egy szükségre az egész emberi természet mélységes hívására, amely kiköveteli, hogy vessék be őket a tényleges létezés egész vázába.”

„Annak, aki hajlandó erre a kísérletre, izgalmas utazást és a legérdekesebb felfedezéseket ígérjük – felfedezéseket azokból az élő könyvekből, amelyek maguk az emberek. Meg fogod tanulni olvasni e könyv lapjait, mégpedig nem beszéddel (mindenki tudja, hogy kell ezt csinálni), hanem hallgatással. Ez végtelenül ritkább és sokkal nehezebb.”

„Mit fedeznél fel? Váratlan mélységeket, legalábbis ott, ahol legkevésbé vártad őket, vagy komolyabban, mint gondoltad volna. De erőforrásokat is fogsz találni (hasonlóan váratlanokat, vagy legalábbis nem olyan nagyra tartottakat, mint amilyennek lenniük kéne): a(z *emberi*) faj természetes kvalitásait és egy ország (vagyis Spanyolország) kereszténységének ezt a régi tárházát, amely minden ellenére húszszázadnyi kereszténységet tudhat a vérében. Továbbá minden korrektségén túlmenően egy mély lojalitást, őszinteséget és egy olyan egyszerűséget, amellyel a legkomolyabb témákat kell kezelni, a legbensőségesebb témákat, és bevallani a hibáit.

„Mi egyebet fedeznél még fel? Egy legyőzhetetlen igény örömteli meglepetését, a lelkiek utáni mély vágyat, még azok között is, akiktől ezt a legkevésbé sem várnád el. A világiaktól, a hitetlenektől, akik képesek elrejteni vagy zajos figyelemeltereléssel elfojtani az önmaguktól való lehetséges menekülés okozta szenvedéseket és az elégedetlenség fájalmát.

Ebben az analízisben annak a szükségességét fedeznéd fel, hogy újra átértékeld a mozdulatlan dogmát, hogy a hagyományos katolicizmust elmozdítsd a tudatalattiból a tudatos elhatározásba, és mindez egy olyan vallásban történjék meg, amelyet minden pillanatban fel kell fedni az emberek előtt. Ez aztán elvezetne téged arra a következtetésre, hogy a polgári osztály igen hasonló bármely más osztályhoz: megvannak (mint az összes többinek) a hibái és az erényei.”

Ezt a tant sok különböző módon olvastották be és sokat kísérleteztek vele. Az egyetlen hiányzó dolog az a minta volt, amellyel formába lehet önteni és lehetőség szerint a legjobban be lehet oltani a teljes keresztény ideál életerejével és újraélesztő erejével. Ez a forma volt a Cursillo. De sokkal a cursillók kezdete előtt ezek az eszmék már kétszeres és lényeges hozzájárulást jelentettek. Meghatározták és átjárták a vezetők gondolkodásmódját, és átadták azokat az alapvető hittételeket, amelyek a Cursillo alapvető előadásainak anyagát képezik, s amelyeket szintén azt megelőzően állítottak össze, hogy az első Cursillót tartották.

NINCS EGYÉB BEFOLYÁS

Jelen áttekintés befejezésekképpen meg kell említenünk más apostoli tevékenységek esetleges hatását is.

Először is megállapítjuk, hogy nem volt ilyen hatás. Ha esetleg mégis előfordul valami véletlenszerű hasonlóság, arra kellően magyarázatot ad azon tanok forrásának megnevezése, amelyből származnak, valamint annak a célnak a megnevezése, amire irányulnak, s így feleslegessé válik a kölcsönös hatásokra való hivatkozás.

Csupán egy szó azokról a különféle munkálkodásokról, amiket úgy emlegetnek, mint amik valószínűleg meghatározó módon hatottak a cursillókra.

Mindenekelőtt meg kell említeni a Szent Ignác-féle lelkigyakorlatokat. Határozottan ki kell jelentenünk, hogy a cursillók nem a szentignáci lelkigyakorlatok adaptációi. Jelentős eltérések vannak a kétféle módszer között. „Különbség van a bemutatott igazságok között, magában a bemutatás módjában és a kitűzött célokban. A szentignáci lelkigyakorlatok olyan ideálokat mutatnak be,

amelyekhez az embernek hozzá kell igazítania az életét; a Cursillónak egyetlen eszméje van: a Kegyelem életét élni teljes és visszaható tudatossággal, ezt megosztani és terjeszteni. A szentignáci lelkigyakorlatban a környezetünk csendjére való törekvés elvezet az ember személyes problémáinak felkutatásához és megoldásához; a Cursillo „együttléte” és napirendje pedig „csapatjelleg” hoz létre. A kiscsoportokba osztott Cursillo célja nem az, hogy néhány órára egy közös küldetést éljünk meg. Sokkal inkább az, hogy az egyén egész életét megossza másokkal...”

A másik gyakran emlegetett lehetséges hatás a Cardijn-típusú Actio Catholica formájú apostolkodás. Itt megismételhetnénk azt, amit már korábban mondtunk az azonos indíttatású és célú munkálkodásokról.

Továbbá a Cardijn-i út majdnem egyáltalán ismeretlen volt, kivéve azt, hogy tudtak a létezéséről. Olvastunk valamit az irodalmából, bár ez igen csekély volt. De egyáltalán semmilyen kapcsolat nem állt fenn a lelkiségével és a lendületével. Ez szükséges lett volna ahhoz, hogy létezzék az említett befolyás.

Ami a többi „tanfolyamot” illeti, már foglalkoztunk ezzel a témával. Az úgynevezett Formációs cursillók hatékonysága és eredményei annyira gyérek voltak a tapasztalatok szerint, hogy a cursillókra való kihatásuk a nullával volt egyenlő.

Végezetül a cursillókat összehasonlították az *Opus Dei* világi intézményével. A kettő között olyan nagyok az eltérések, hogy bármely hasonlóság csupán látszólagos lehet. A célok, az eszközök, a technika és a megközelítés egymástól tökéletesen eltérnek.

A CURSILLÓK CÉLJA

Mostanáig azt elemeztük, amit a Kereszténység Tanfolyamai történelmi fejezetének hívhatnánk – az eredetét, fejlődését és terjedését. Most azt tanulmányozzuk, amely elvezet bennünket a cursillók lényegéhez és sajátosságaihoz. Erről vita keletkezett, amelynek során gyakran talákoztunk vitatható ismérvekkel, sőt, egyes esetekben még egyéni véleményekkel is. Szükséges pontosan meghatározni néhány olyan alapvető pontot, amiben egyetértés mutatkozik, annak érdekében, hogy igazságosan értelmezzük és értékeljük a cursillók hatókörét.

Ahhoz hogy helyes normát, és a cursillók helyes megítéléséhez szilárd alapot teremtsünk, szükséges pontosan meghatározni a céljukat. Első pillantásra feleslegesnek tűnhet céljaik elemzése. Mindenki úgy hiszi, hogy megértette. De a tények teljesen világosan azt mutatják, hogy mindenki a saját mintája szerint elemezte a mozgalmat. Így aztán veszélyes megoszlás keletkezett azok között, akik ismerik és dicsérik a cursillókat, valamint azok között, akik visszautasítják, vagy nem fogadják el őket.

Nem kellene különösebben nehézségekbe ütközzön egy olyan mondatot találni, amely pontosan összefoglalja, és kifejezi a cursillók célját. A nehézség abban áll, hogy ahhoz, hogy a mondat elég pontos legyen, hogy mindenki ugyanazt értse alatta, már szükséges egy korábbi megegyezés nem csupán a megoldásról, amit megkérdőjeleznek, hanem magának a problémának a felvetéséről, aminek a megoldására a mondat törekszik. Ezzel nem azt akarjuk mondani, hogy a cursillót mindenkinek egyedüli megoldásként kell elfogadnia, hanem inkább azt, hogy csak a megoldandó problémák tiszta megértésével lehet ítélkezni a cursillók, mint megoldás objektív értékéről. Ez egyenlő azzal, ha azt mondjuk, hogy ezen a megoldáson kívül nem értik meg a cursillókat, és semmi oka sem lenne a létezésüknek. Ebben sokan egyetértenének, akik visszautasítják a cursillókat, mivel

ezek a tanfolyamok nyilvánvalóan hasztalanok azon cél nélkül, amely inspirálja és táplálja őket. Így tehát megpróbáljuk bemutatni a problémát, kielemezni a megoldásokat és behelyezni a cursillókat az őket megillető helyre.

Bárki, aki komolyan foglalkozik Isten dicsőségével, könnyen beláthatja, hogy valóban aggasztóan nagy azoknak a megkeresztelt lelkeknek a száma, akik bűnben, vagy közel bűnben élnek. Da ha ez a probléma gyökere, ennek súlyossága nem abból a tényből származik (ami evidens mindazok számára, akiket nem csapnak be könnyen az egyszerű illúziók), hogy a mai világban az élet többé már nem keresztény. Ez igaz, függetlenül attól, hogy a kereszténységnek hányféle külsődleges megnyilatkozása létezik úgy, hogy a gyakorlati életre való kihatása gyakorlatilag nulla. Talán más időkben az Isten kegyelméből élő lelkeknek a száma nem volt sokkal vigasztalóbb, de legalább az élet keresztényi volt. Lehet, hogy a keresztényi elveket nem gyakorolták, de kétség kívül elismerték ezeket. Ma a keresztény értékek befolyása – még a katolikusnak mondott körökben is – annyira csekély, hogy ezek alig észrevehetőek. XII. Pius mondta azt, hogy a világ betegségének az az oka, hogy az ember többé nincs tudatában a bűnnek.

Ahhoz hogy hatékony legyen, minden apostoli megoldásnak azt a célt, vagyis egy olyan emberi életet kell kitűznie maga elé, amely egy új keresztségen esik át. Nem elegendő az, hogy tevékenységeinket az egyén személyes átalakítására fordítsuk, hanem inkább ezeken a cselekedeteken keresztül kell elérkeznünk a megoldáshoz: „Visszatérni Krisztushoz, az Egyházhoz és a keresztény életmódhoz, amelyre oly sokszor rámutattunk, hogy az egyetlen gyógymód és megoldás arra az egész válságra, ami zűrzavarba hozta a világot.” Így tehát nem egy részleges, individualista megoldásra van szükség, hanem a környezet olyan átalakítására, amely mindenkit is mindent elér: „Egy egész világot újjá kell építeni saját alapjaiból: átalakítani a barbárt emberivé, az emberit istenivé.”

A pápa által mutatott szemszögből tekintve, és szembenézve az elvégzendő sürgős munkával, új távlatot nyer az a nézőpont, amelyből az egyént, az értékét és azokat a célokat kell nézni, amelyek felé irányítani kell őt. Mindezek összekeverednek olyan szempontokkal, amiket egyesek véletlenszerűnek gondolnának, de amelyek természetfeletti értéket hordoznak azok mentalitása kialakításában, akik ezt a tettet irányítják és véghezviszik, valamint a tettet irányító ismérvekben, és az alkalmazandó eszközökben. Nincs kétség afelől, hogy a megoldás az, hogy az egyéneket elvezessük az (isteni) kegyelemhez, ugyanis – amint már erre rámutattunk – itt gyökerezik a gonosz. E kegyelem érzékelésének, irányának és kivetítésének új, univerzális dimenziója van. Így tehát a megteendő út, hasonlóan ahhoz az irányhoz és azokhoz a lépésekhez, amelyek révén ezt az utat követni kell a célhoz, nagyon sokféle lehet és nem mindig pontosan ugyanaz, mivel – mint ahogy már mondtuk – a tényleges gonoszok is sokfélék. Csak akkor egyezhetünk meg abban, hogy lehetőség szerint szükség van az apostoli módszerek megújítására és célkitűzései megújítására, ha beismerjük, hogy a világ ma másfajta formákban szenved a gonosztól, mint régen. Mivel az a szándék, hogy a cursillókat a mai világhoz igazítsák, ha azt várják el tőlük, hogy úgy alakítsák az embereket, hogy úgy éljenek és azok legyenek, mint ahogy élnek és akik, vagy ahogy korábban éltek, illetve akik korábban voltak, ez egyenlő azzal, hogy átsiklunk a probléma felett, nem a problémára koncentrálunk, és megbénítjuk a cursillót. Ezt azért mondjuk, mert nem kevesen vannak az olyanok, akik könnyen elfogadják a cursillókat, ha a cursillisták olyanok lennének, mint amilyenek ők, vagy amilyenek ők voltak, figyelmen kívül hagyva azt, hogy milyen messze vannak attól, amit a mai világ megkövetel, vagy azt a hatalmas távolságot, ami az ő ideáljukat elválasztja attól a hiteles keresztényi ideáltól, amelyet a Pápa tűzött ki célul.

A PROBLÉMA MEGOLDÁSA

Nem óhajtunk vitákba bocsátkozni, mivel a Római Pápa világosan megmondta, mi legyen a megoldás. „Ez a pillanat nem alkalmas a vitákra, új elvek keresésére, új célok és célkitűzések megadására. Ezek mind ismeretesek és lényegileg meghatározottak, mert ezekre rámutatott Krisztus, az egyház az idők szerint kellő alakba öntötte és a mostani pápák hozzáigazították a mai körülményekhez, ezek csupán egy dologra várnak, konkrét megvalósításukra.”

Mivel Szent X. Pius pápa jelszava ez volt: „Mindent megújítani Krisztusban”, mivel Szent X. Pius pápa olyan világos és erőteljes kifejezéseket használt, mint: „Ma, mélységesen megfontolva, megint megismételjük: nem elegendő az, hogy szám szerint Krisztus egyházába tartozunk, arra van szükség, hogy lélekben és valódi módon legyünk az Egyház élő tagjai. ... Csak akkor bizonyosodik be a mai ember számára, elsősorban azok számára, akik rágalmazzák az Egyházat, hogy a föld sója és a kereszténység élesztője nem vált haszontalanná. ... Csak egy olyan kereszténység, amelynek minden tagja éberrel figyel saját magára...képes rá, és példa és útmutató kellene legyen a velejéig beteg világban.” Nincs kétség afelől, hogy a megoldás nem lehet én központú vagy részleges.

Ehelyett a megoldás organikus és teljes kell legyen, Krisztus testének építménye és növekedése, amely szilárdan építi és bővíti Isten királyságát, hogy fegyelmezett módon együtt dolgozzon annak elérésén, amit XII. Pius mondott: „Behozni Krisztust újra az életbe: mindennapi életünkbe, magán- és közéletünkbe, és ne nyugodjunk, amíg doktrínáit és törvényét nem újtottuk meg és nem alakítottuk ki teljesen”. Be kell vallanunk, ha szembe kerülünk a pápák nekünk ajánlott e nagyszerű távlataival, gyakran mindaz a sok munka és megoldás, amelyekbe a szemünk láttára annyi lándzsa beletört, úgy tűnik számunkra, mint Isten királyságának nevetséges karikatúrái. „Ahhoz hogy realiztikusan és organikusán dolgozzunk, fontos megismerni a plébánia igazi hívőit. Őket nem igazán a plébánia színházában, a mulatságokon, vagy a körmeneteken találjuk meg; s hogy pontosak legyünk, nem is csak a vasárnapi misén. Az igazán hívők, a fontosak az oltár lábánál láthatók, amikor a pap kiosztja az élő Égi Kenyeret”.

AZ APOSTOLSÁG HÁROM FELFOGÁSA

Elemeztük azokat az erőket, amelyek hatásosak az apostolság terén.

Nem nehéz meglátni, hogy ezek az erők miként polarizálódnak három eltérő - ha nem éppen ellentétes – irányba. Vannak azok, akik „lelkeket akarnak megmenteni”, aztán azok, akik mindent megtesznek a „szervezetekért”, valamint azok, akik azon dolgoznak, hogy a kereszténységet építsék, és annak *gerincét* alkossák”.

Az első esetben egyetlen lélek értéke a legnagyobb áldozatok meghozatalára teszi őket képessé. Számukra minden jónak tűnik, ami segíthet ezeknek a lelkeknek. De egy rendszer és egy terv hiánya nagymértékben csökkentheti azt a jót, amit tenni szeretnének. Elképzelésüket alapjában véve individualistának tekinthetjük, úgy munkamódszerében, mint célját tekintve, amit el szeretne érni.

A második esetben a „szervezet”, a „munka” (gyakran, sajnos az „ő munkájuk”) az elsődleges cél. Minden erőfeszítésük ennek felvirágzására irányul, még akár más - hatékonyabb, vagy sokkal hatékonyabb - munka kárára is. Ők jelentik azt a nem képzeletbeli, hanem valós kockázatát annak, hogy az apostolság mechanikus koncepciójához jussanak el. Olyan tevékenységgé alakítják az

apostolságot, amely versenyszerű, bürokratikus, társadalmi, moralista, stb., amelyben a szentségre hívott egyén és a lélek személyes értéke feloldódik a kollektivitásban, ami egy másodlagos cél felé tart.

A harmadik felfogás létezik, habár nem olyan nagy számban, mint kívánatos volna, ők azok, akik „építeni és strukturálni akarják a kereszténységet”. A Rio de Janeiro-ban tartott Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszuson tartott beszédében XII. Pius a „kereszténységet csinálni” kifejezést használta. Egy belga szerző M. Lemercier írta: „Az apostolnak az egyház építésére kell törekednie azelőtt, hogy lelkeket mentene”. A Misztikus Test tanának tanulmányozása és terjesztése napról napra nagyobb jelentőséggel bírt, amíg végül egy teljes értekezés helyét foglalja el a teológia tanulmányában. Mindez a követendő út irányába mutat, és arra a meghódítandó térre, amihez a követendő úton jutunk. A Misztikus Test tanában az egyén értéke nem csupán megmarad, hanem végtelenül felfokozódik azon fej és test okán, amihez tartozik.... A Misztikus Test tanában továbbá az is áll, hogy az apostolság helyes jellemzőit ezen elgondolás alapján kell keresni.

Ennél a megoldásnál maradjunk a fent említett probléma felvetésénél. Mondhatjuk azt, hogy az apostoli munkának a konkrét egyénre kell mutatnia. Az egyén, mint az egész része, amit nem „mechanikus szervezetnek”, hanem élő és működő organizmusként fogunk fel, amelynek életképessége sem magából a szervezetből, sem pedig annak erőforrásaiból születik, hanem Isten lelkéből, a „élet és a hathatóság princípiumából”, amely az egész testet áthatja és életet önt belé. Így tehát ez a felfogás lényegesen különbözik attól, amely az apostolságot „csupán egy szervezatként” fogja fel, ami valójában halott lehet mindenféle nagy tevékenység közepette - ezek élet nélküli tevékenységek (az ember bekerülhet egy propaganda kampányba vagy egy sportkampányba a halálos bűn állapotában is). Az ilyen módon felfogott szervezet valami élő dolog, a tagjai tudják ezt, és bármennyire is tökéletesnek gondolhatjuk őket önmagukban, ezek a szervezetek hátráltató erők, ha nincs meg bennük a működésükből fakadó élet, amelyből erőforrást keresnek tevékenységük számára. Az az élet, amitől teljes mértékben függnek azok a gyümölcsök, amelyeknek teremniük kell.

A KERESZTÉNYSÉG STRUKTÚRÁLÁSA

Talán kissé hosszadalmasak voltunk. De ez szükséges volt ahhoz, hogy helyesen értsük azt, amit mondani akarunk, annak a jelentőségét és értelmét, amit a „kereszténység strukturálásán” értünk.

A Kereszténység Tanfolyamai ebben a kifejezésben találják meg igazi és pontos kifejeződésüket, konkrét és pontos visszavonhatatlanságukat, tevékenységi területüket és lehetőségeiket a sikeres alkalmazásra.

A cursillóknak nem célja a buzgó hívek számának növelése, sem a hitetlenek vagy a határozatlanok megtérítése, sem az elveszett lelkek megmentése, sem pedig a létező szervezetek listájának bővítése, vagy egy új szervezet létrehozása.

A cursillók arra valók, hogy struktúrát adjanak a kereszténységnek olyan gyakorló katolikusok révén, akik életükkel keresztény lendületet adnak egy olyan élet számára, amely megszűnt keresztény lenni.

A „kereszténység strukturálása” emberi erőforrásoknak az isteni szolgálatba való állítása. Ezt olyan módon kell tenni, hogy Krisztus gondolkodásmódja behatoljon a társadalomba, s hogy „tanítása és

törvénye megújítsa és teljességgel betöltse a társadalmat”, amint XII. Pius mondta. „Nem csak azért dolgozni, hogy az ember kevésbé legyen gonosz, vagy hogy egyszerűen jók legyenek, hanem hogy egy olyan 'jobb világ' legyen, amelyet Isten akar, és egy olyan világ, amelyet alapjaitól kezdve kell újraépíteni.”

A kereszténység strukturálása két alapvető feladatot foglal magában: megkeresni és összeolvasztani a szükséges és nélkülözhetetlen részeket. Azután a megfelelő helyre rakni, és organikusan összekötni őket, hogy hatékonyan működjenek.

X. Pius pápa már páratlan pontossággal megmondta nekünk, hogyan kell ilyen „élő és életet adó” keresztényeknek lennünk, akik arra vannak hivatva, hogy saját környezetükben a kereszténység gerincét képezzék. „Jól megalapozott katolikusoknak kell lenniük, akik meg vannak győződve a hitükről, jól tájékozottaknak kell lenniük a vallás dolgaiban, komolyan kell kapcsolódniuk az Egyházhhoz, különösen a Szentszékhez és Krisztus földi helytartójához; igazi jámborság, határozott, erény, és tiszta erkölcs kell jellemezze az életét, amely legyen olyan makulátlan, hogy mindenki elé hatékony példaként lehessen állítani”.

Az első feladat tehát az, hogy kutassuk fel, és formáljuk át ezeket a keresztényeket. „Biztosak vagyunk benne, hogy nem lesz hiány – sem számban sem minőségben, nemes lelkű szívek fognak válaszolni hívásunkra és valósítják meg vágyunkat. Buzgó lelkek várnak a hívásunkra. Mutassátok meg buzgóságuknak azt a hatalmas területet, ami felszántásra vár. Vannak aztán alvók is, akiket fel kell ébreszteni; mások bátortalanok, akiket biztatni kell előre, s megint mások, akik össze vannak zavarodva, és az iránymutatásokra van szükségük.” Ez a feladat olyan módszerek alkalmazását teszi szükségessé, amely hajlamossá teszi a lelkeket a bátorságra, és arra, hogy bátran cselekedjenek a mai sürgető időkben.

A második feladat az, hogy helyesen használjuk ezeket a keresztényeket. Ez megköveteli azt, hogy mindenki tudja, és érezze magában, hogy egy olyan konkrét helyzetben van, ami a legjobbat hozza ki belőle. Ugyanakkor felelősségének tudatában kell lennie azon a helyen, amit Isten kijelölt számára, és egységben kell legyen másokkal azért, hogy ezt a munkát hatékonyabban tudja elvégezni, és hogy együtt lüktessen a Szent Anyaszentegyházzal.

Mallorca püspöke szerint „a kereszténység tanfolyamai (*a cursillók – a szerk.*) egy vidám módszer, egy áradás, gondviselészerű mozgalom Isten királyságának a földön való hatékony terjesztésére a mai időkben. A cursillók speciális célja az, hogy felépítse és strukturálja a kereszténységet”.

Az építkezés alapjaként a cursillók abból a természetfeletti átalakulásból indulnak ki, amit a kegyelem valósít meg minden egyes személyben. Ez az átalakulás nem a világi szóhasználat rossz értelmében vett „alakított személyt” jelenti, hanem hogy életteli és harcossá válik. Az egyént Krisztus és Egyháza győzedelmes koncepciójával kell átítatni, és képessé kell tenni arra, hogy saját környezetében az átalakulást irányítani tudja. A cursillók tökéletesen be tudják vonzani azokat, akik élő kövek a kereszténység ilyen módon történő építésében. „A cursillo azoknak való, akik sem nem értelmi fogyatékosok, sem pedig nem élnek az önelégültség csúszós peremén. Mindenki – közel s távol - a vallásra kedvező és kedvezőtlen körélmények között, a társadalmi és tudományos magasságoktól a közgondolkodás széles völgyéig, a napi áldozótól mindazokig, akiknek egyetlen tájékozódási pontjuk van, az első áldozásuk napja, a legjobbtól a legrosszabbig – mindenki számára, a Kegyelem által, amelyet Isten kiíraszt azoknak a közreműködése által, akik a cursillo lelki erőforrását

nyújtják - mindnyájan lángra lobbanthatók egy életadó katolicizmusra. Az az – ismeretlen, elfeledett, vagy nem kellően méltányolt – nagy igazság, hogy a győzedelmes Szentlélek jelen van mibennünk, és a kegyelemben minden testvérünkkel, és egy Jézus Krisztussal való élő és személyes barátság felé indít minket. Ez az a klíma, amely mindnyájunkból a legjobbat virágoztatja ki. Bármilyen lehetett is a kiindulópont, a cursillo végére mindenki egy élő testvériségben, és a katolicizmus élvonalában találja magát, amely együtt dobog az Anyaszentegyház egyetemes ritmusával.

Ennek az átalakulásnak aztán jellemeznie kell az egyént és pontosan arra a helyre kell tegye, ahol – a cursillo után – megélheti katolicizmusát. Ez a célja a „szárnyas oltárnak”.

„Minden léleknek a képességeinek megfelelő tervet ajánlani, amellyel úgy érzi, hogy adottságai maximumát tudja nyújtani a Misztikus Test isteni gazdaságában, ahol a szükségletei támogatásra találnak és feloldódnak az isteni ígéretekben; a felszínre hozni az egyén igazi értékeit úgy, hogy élete teljes megoldását Krisztusban találja meg. Azáltal, hogy kitart az Egyházban elfoglalt megfelelő helye mellett - mint egy dinamikus sejt a szentek életre keltő közösségében, amelyben minden egyes személy mikroszkopikus lehetőségei összekapcsolódnak – egy élő kötelékben érzi mindannyiuk végtelen rezonanciáját, amely a lelket éltető feszültségben tartja az örökkévalóságig”. Ez nem más, mint XII. Piusz szavainak a megvalósítása: „Szükség van arra, hogy minden egyes tag, minden jóhiszemű ember az emberi történelem e természetfeletti pillanataihoz méltó elhatározással kutassa, hogy mi az, amire képes, és mi az, amit meg kellene tegyen, hogy kellő részt vállaljon Isten megváltó munkájában – hogy segítséget nyújtson a mai világnak, egy romlásba hanyatló világnak”.

Végezetül, ha hatékony akar lenni, akkor az egyén általa elfoglalt pontos hely szoros kötelékben kell álljon a többiekkel abban a láncban, amely a cursillokban, annak lényegeként született. Ez a kötelék nem csupán arra irányul, hogy biztosítsa a cursillista gyümölcsök állandóságát, hanem legfőképpen arra, hogy a környezetében átalakulást eredményezzen egy egységes front megalakításával, a testvéreivel való hatékony és rendszeres kapcsolat ápolásával, amit a „kiscsoportos találkozók” tesznek lehetővé.

Így – kiindulva abból a valós és konkrét tényből, hogy milyen állapotban vannak ma az emberek, Isten kegyelmével hiteles keresztnyekké alakítva őket – amire a cursillok törekuszenek – megkezdődött, és Istennek hála, már kezdik építeni a jobb világot.

Visszatekintve azt találjuk, hogy láttuk a cursillo eredetét, fejlődését, kibővülését és visszavonhatatlanságát.

A következőkben egy kicsit mélyebben behatolunk a cursillok szívébe, és tanulmányozzuk, vagy legalábbis felvázoljuk a cursillok lényegének, technikájának és stílusának alapvető vonásait. Valóban, nem lehet egyszerűen elemezni a cursillo lényeges elemeit, mivel ezzel egy élő dolgot próbálunk boncolgatni, vagyis olyasvalamit, ami egyszerre egyszerű és bonyolult. A cursillok magát az életet alkotják, így tehát könnyebb ezeket megélni, mint meghatározni. Az életet nem lehet pontosan definíciókkal, elméleti képletekkel, vagy összetevő elemeinek elvont elemzésével meghatározni, hanem sokkal inkább magának az élő organizmusnak tényleges valóságában.

Bármilyen nehéz is legyen, nem menthetjük fel magunkat azon erőfeszítés alól, hogy a lehető legmélyebben behatoljunk a cursillok létfontosságú tartalmába, lényegi atommagjába.

A CURSILLÓK LÉNYEGE

A cursillók lényege – a kifejezés pontos teljességét tekintve – az az élő és éltető tartalmuk, mely alapvető, különleges és változatlan bennük, a lényeges mag, mely egyúttal meglétük magyarázata, hatékonyságuk oka és jellemzőik forrása. Ebben az értelemben a cursillók lényege a kereszténységben rejlik, ám a kereszténység lényegében, a keresztényi lét élő tartalmában, a kereszténység lelkében, mely a cursillo minden tevékenységét és valamennyi pillanatát vezérli és magyarázza.

Úgy is mondhatjuk, hogy a cursillo „a keresztényi lét örvendező kommunikációja”. Megpróbálkozunk e jelentés tisztázásával – azaz, szétválasztani ezeknek a szavaknak az értelmét és a tartalmát –, melyek egységbe foglalják, talán meg is határozzák, hogy mi a lényeges a cursillókban.

A keresztényi létnek ez az örvendező kommunikációja elsősorban egy alaptétel hirdetését jelenti, egy élet megosztását, és mindez megvalósításának feltételeit vagy emberi elemeit.

AZ ALAPTÉTEL ISMERTETÉSE

„Hirdetni” – szolt Krisztus felszólítása valamennyi apostolához. A cursillo mindenek előtt az alaptételek ismertetése. A cursillo nem pszichológiai válaszok vagy reakciók sorozatainak egyéni javaslata vagy közös kísérlete. A cursillo nem a tanokon alapuló vallásos érzés, érzelem vagy lelkesedés.

A cursillo mindenek előtt feltételez és megkíván egy tökéletes elvi struktúrát, egy tömör dogmatikus bázist, amely alapja minden erős és mély vallásos meggyőződésnek. Ebből fog kifejlődni a teológiai igazsággal átitatott keresztényi jellegzetesség.

A későbbiek folyamán részletesen fogjuk tárgyalni a cursillók ideológiai és elvi felépítését, amint azt a Cursillo konferenciákon felvázolták. Most megelégedünk annyival, hogy ez egy dogmatikus szerkezet, semmi más, mint Krisztus Misztikus Testének alaptétele.

A cursillo azonban, kezdettől fogva, nem az igazságokról vagy a hitről szóló teológiai előadások sorozata, nem is erkölcsi tanítás, sem pedig apostoli témák megvitatásának programja. Valami teljesen különleges. Másképpen nem kelthetett volna olyan jelentős visszhangot a cursillistákban. A cursillo inkább étellel teli atmoszférában való dinamikus hirdetés, amely tekintetbe veszi, hogy „a dogma teljes jelentése csak az étellel való viszonyában bontakozik ki”.

Karl Adam így írt: „A Katolikus Hit, tárgyához való viszonyában tekintve, nem egyszerű összege az igazságoknak, melyet csak kívülről kell egyengetnünk, hogy a kinyilatkoztatás végösszegéhez eljussunk. Sokkal inkább a Szentléleknek egy organikus felépítménye, az Élet törvényeivel összhangban létrehozott szervezet.”

Ez az élő és életet adó organikus felépítmény, melyet a Cursillo a szavak egyszerűségével, az élet komolyságával és mennyei bátorsággal hirdet, a kereszténységnek egy új és ragyogó kinyilatkoztatását adja azok számára, akik magukat ugyan kereszténynek nevezik, de harcban állnak önnön keresztényi mivoltával. És ez a kinyilatkoztatás Krisztus megváltó üzeneteként jelenik meg,

akinek Személye az üzenet tartalmának igazi középpontja. A cursillo az élő és személyes Krisztus kinyilatkoztatása.

„Hogy az embereket Krisztushoz vihessétek, úgy kell Őt bemutatnotok, ahogyan Ő van, tisztelettel kell belépnetek az Ő iskolájába, az Ő megváltó munkájának és az Ő tanításának mérhetetlen gazdagságába. E célnak bármilyen emberi siker reményében történő gyengítése soha nem fog elvezetni Krisztus győzelméhez.” A teológiai igazság megismertetése a cursillóban csak annyira van jelen, amennyiben ez a keresztény ember számára az út a Szentséghez – amely inkább a benne létezésben, mint a róla való tudásban található meg.

AZ ÉLET KOMMUNIKÁCIÓJA

Az élet megosztása vagy kommunikációja e kommunikáció elemeként szorosan kapcsolódik a cursillóban a dogma megismertetéséhez vagy hirdetéséhez. Mint már utaltunk rá, a kereszténység élő tartalmának ismertetése nem merül ki a tájékoztatásban. Személyre szóló meghívás arra, hogy vegyünk részt ebben az életben, értelmezzük a megújuló dogmát teljes tartalmában, az egyéni cursillista tudatát kiinduló pontnak véve. Innen az, legalább szándékában, a társadalom és az egész emberiség legtávolabbi horizontjait elérné. Ezt nevezik Isten Királysága felépítésének.

Így a cursillókban a kereszténység lényegének hirdetése szorosan kapcsolódik a természetfeletti élet kommunikációjával, ami ennek a tanításnak a felelevenítése, Krisztus üzenetének megvalósítása, és Isten Királyságában való aktív részvétel.

A Cursillo alapvetően azért van, hogy a kereszténységet élővé tegye, hogy lehetőséget kínáljon a Kegyelemben megélt élet nagyszerűségének a lehető legteljesebb személyes megtapasztalására.

És az élet e kommunikációja a Misztikus Test életadó valóságának hatása, melyet a cursillókban élünk meg. A cursillo lehetetlen lenne, ha a Misztikus Test élő és életadó tagjai, papok és laikusok, folyamatosan feltételezve az isteni hatást, ezt az égi életet mely őket mozgatja, nemcsak a maguk, de mások számára is valósággá nem teszik. Mindez az Egyház által kínált rendes és hagyományos eszközök által valósul meg, úgy mint szentségek, imák, áldozás révén. Ebben a vonatkozásban elmondhatjuk, hogy a cursillo nem más, mint „a Misztikus Test megélése”.

A KOMMUNIKÁCIÓ ESZKÖZE

Azt is elmondtuk már, hogy ez a kommunikáció ahhoz, hogy megvalósuljon, igényel valami többletet, néhány feltételt, egy aktuális, tényleges, igazi emberi összetevőt. Röviden szólva, bár a kinyilatkoztatás tartalma természetfeletti és a benne célként megjelölt mennyei élet teljes mértékben természetfeletti, ezeknek hirdetése és terjesztése Isten akarata szerint, az emberek önkéntes cselekedete által valósul meg.

Az ember, a megváltás gazdaságának felelősségteljes és szabad eszközeként, a Kegyelem szolgálatába állítva, a keresztényi lét kommunikációjának közvetítő csatornája, és egyúttal a Cursillo egyik alapvető értékét is képezi. Megkülönböztető jegyei küldetéséből erednek.

Itt most nincs hely arra, hogy foglalkozzunk ezekkel a jellemzőkkel, melyeket fenntartunk a Cursillo vezetők számára készült tanulmány számára. Ezek a vezetők „a keresztény értékek megtestesítői”

kell legyenek úgy, hogy ezek az értékek ne pusztán iskolás szillogizmussal megtámogatott elvont gondolatokból, hanem élő eszmékből, húsból, vérből, csontból, idegből álljanak. Mindezek az értékek ezekben az emberekben személyesülnek meg, akiknek az ezeket hordozó testéből belső, spirituális nemesség fénylik fel. Ők ezekről az értékekről tesznek tanúságot legjelentéktelenebb megnyilvánulásukkor is. Ezek az emberek, isteni egyszerűségükben, számos nagyképű lelket érintenek meg és készítenek előttük térdet hajtani.

Ami a Cursillo humán részét illeti, mely ennek a kommunikációnak – címzettjeként - passzív tárgya, tehát a cursillisták és az ő jellemzőik, róluk elég annyit mondani, hogy (amint az logikusan következik) a mindenre kiterjedő Megváltás által mindenki részesül ebből a kommunikációból. És, miközben sosem szabad elfeledkeznünk arról, hogy az Evangélium magjai az őt befogadó föld állapotától függően fognak gyümölcsöt hozni, ez nem jelenti egyszersmind azt is, hogy ez a Cursillon belül bármiféle specializálódást indokoltá tenne. A Cursillo mozgalomnak éppen az egyik lényeges szempontja a szakosodásnélküliség.

A CURSILLO: ÖRVENDEZŐ ÉS GYŐZEDELMEK

Amikor azt mondjuk, hogy a cursillo „a keresztény lényeg örvendező kommunikációja”, mi nem csupán jelzőkkel egészítjük ki a kommunikáció eszméjét, nem is irodalmi szempontból minősítjük azt. Rámutatunk nemcsak a cursillo, hanem valamennyi hatékony apostoli cselekedet egyik leglényegesebb elemére is.

Napjaink katolikusságáról szólva, belső elemzések gyakran említik a kifejtett erőfeszítések és az elért eredmények közötti aránytalanságot. Mindezek siralmas következményekkel jártak, öntelt és csalóka önelégültséggel vagy nyomasztó pesszimizmussal, egészen addig, hogy a Pápa szükségét érezte annak, hogy felhívja a figyelmet arra a végzetes veszélyre, mely a „jó elfáradásából” leselkedik. Nem kell hosszasan elmélkednünk ezen a témán ahhoz, hogy meglássuk, ennek a problémának legtöbb esetben az az oka, hogy a Kereszténység nem rendelkezik győzedelmes koncepcióval – mely az egyetlen biztos kiindulási pont ezeknek a veszélyeknek az elkerülésére.

Ez a győzedelmes koncepció az egyetlen, amely megfelel a kereszténység számára. A kereszténység égi jellegében gyökerezik, nem enged meg semmilyen csonkítást, hamisítást, vagy emberi átalakítást. Támaszt a Krisztus személyében, szavában és művében való rendíthetetlen hitben leli meg. „Ahogyan az égi hatalom felette áll minden egyéb hatalomnak, a bizonyosság, hogy Isten segít nekünk, a keresztényben lelkesültséget kelt, az optimizmus kirobbanását..., mely győzedelmes megnyilatkozásokat inspirál. „ A Krisztus által megnyilvánult égi szeretet biztonság, nagyság és lelkesültség forrása, mely jellemvonását a létező abszolútumából kapja, melyből származik.

De hát mi köze van mindennek az apostoli cselekedethez? Találkozunk szembe bármilyen nehézséggel, leküzdéséhez a kereszténységnek eme örvendező és győzedelmes koncepciója olyan természetfeletti optimizmust vált ki, mely hozzásegít olyan feladatok véghezviteléhez, melyeket egyébként nem vállaltunk volna. Egyúttal vezetnek bennünket, hogy elkerüljük az elbátortalanodás kísértését.

„Az a munka, amelyet a kereszténység végez, olyan hatalmas és olyan szépséges, hogy csak lelkesedéssel gondolhatunk rá.” „Az egészet tekintve, a világ keresztény víziója csodálatos optimizmusban teljeseedik ki, és Isten segítségével, az ember érzékeli valamennyi nagyszerűségét.”

A keresztények pesszimizmusa...ami sohasem keresztényi...a helyes szándék hiányából fakad: Abban, ha emberi sikereket keresünk ott, ahol Isten iránti váagnak lenne helye, vagy Krisztus eme győzelmes koncepciójának megcsonkítása által.

„Amikor csak elveszett vagy csak meggyöngült az az örvendező tudatosság, hogy az Ember-Istenben van a kétség nélküli bizalom, a garancia, sőt még az új élet édes valósága is, a folyamatos egységünk testvéreink Elsőszülöttjével, az Ő halálával és az Ő feltámadásával, megjelent a hit sovány mezején a moralizálás száraz kórója. És ezzel a görcsös erénnyel, félrevezetett aszkézissel, aggályossággal, mindazok, amik mindenütt a Jó Hírt hoznák, rossz hírt is keltenek.”

„A másik részleges funkció (abból a bizonyosságból kiindulva, hogy mindenünk, amink van, Krisztussal való egyesülésünkől származik) az ujjongó Krisztus. Ebből fakad a keresztény ember örvendező érzése, a megváltott szent öröme, akit elbátortalanítottak a saját bűnei, akinek fő célja nem a bűn elleni háború, hanem a Krisztusért érzett szeretet, és ha a bűn ellen küzd, azt Krisztus szeretetéért teszi. A kereszténység öröm, a kereszténység bizalom, a kereszténység folyamatos hálaadás.”

Másrésről, ez a győzedelmes koncepció és ez az örvendező lelkesültség mennyei bátorságot szabadít fel, melynek semmi köze sincs az emberi ravaszsághoz, vagy a hús megfontoltságához.

„Nem kérdéses, hogy a megfontoltság erény. De a megfontoltság sem nem erény, sem nem keresztényi, ha a keresztény a saját hidegségét és restségét fedi el vele. Az óvatos keresztények kétség kívül óvatosak, de nem keresztények. Ha Krisztus óvatos lett volna azokkal az adottságokkal, amikkel rendelkezett, minden bizonnyal ragyogó karriert futott volna be – de Júdás soha nem akasztotta volna fel magát, Ő pedig nem halt volna meg a kereszten, és nem is támadt volna fel – és nekünk Ádám nyomorúságát kellene magunkkal hurcolni. Az óvatosság az ész, és nem a hit kategóriája. Megfelel a politikus Pilátusoknak, de nem az apolitikus Krisztusnak. Ez az oka annak, hogy Krisztus nem válaszolt a kérdésre: „Mi az igazság?” Nagyon nehéz a vallás és a politika között meggyőző párbeszédet létrehozni. Az, aki az őt belülről égető Igazság nevében beszél, nem próbál világi ügyekről beszélni, ahogyan azt sokan szükségesnek gondolják. A Kegyelem által oly szabadságot élvez és teljes mértékben annak az eszköze, hogy csak az örök jelentőséggel bíró szavakat képes kimondani az arra szomjazó lelkeknek.

Ez a hitben való merészség, a szeretet kívánságaival vezérelve, a Szentlélek ajándéka, a beáradásnak a hatása a bérmálás szentségében. És ezek az isteni értékek, bár a Krisztus lelkétől távol álló keresztény gyakorlatok gyakran elhomályosítják őket, azok az értékek, melyeket a cursillo feléleszt és melyek hatékonyságának egyik legfontosabb forrásai.

Mindezen okokból kifolyólag, a keresztényi lét kommunikációja a Kereszténység Tanfolyamain (*a cursillókban – a szerk.*) alapvetően örvendező. Örvendező a kiindulási pontjától kezdve: megnyilvánul vezetőinek természetfeletti vonásaiban, tárgyában: mivel totális kereszténység, tehát örvendező kereszténység; az általa létrehozott légkörrel: az irgalmasság szelleme által, mely a Szentlélekben meglelt öröm és boldogság.

„A kereszténység ezentúl is, ahogyan korábban, alapvetően a Szentlélek kiáradása. Lényege a Pünkösöd csodája. És ha valahol nem látod a Léleknek ezt a kiáradását, ott a „Vigasztaló” még nem érkezett el. Találhatsz olyanokat, akik hisznek az Atyában és, hiszékeny egocentrikusságukban, a

kereszténység gyakorlásának tekintik azt, amikor ajándékokat kérni mennek az Atyához. Ugyancsak találhatsz olyanokat, akik az „Igé”-ben hisznek és mindazoknak a dolgoknak az értelmében, amit Őbenne felfedeztek. Az Őrála újonnan alkotott ideáljuktól indítva, ezek a személyek saját életüket az Ő élete után mintázzák, fáradságos hűséggel. Vannak buzgók, akik erkölcsileg feddhetetlenek. De ők nem a Szentlélek túlradó szeretetének hívei, szemek nem ragyognak. Számukra még nem jött el a Pünkösöd.

A CURSILLO TECHNIKÁJA

Miután áttekintettük a cursillo lényegének fő gondolatát, technikájának alapvető ismerete fogja lehetővé tenni számunkra, hogy mélyebbre hatoljunk ezeknek az eljárásoknak a hogyanjába és miértjébe. Igazából nem könnyű ezeket a technikákat megvitatni; még veszélyesnek is bizonyulhatna, hiszen ez az a terület, ahol az értékek könnyen félreérthetődnek. Az a személy, aki nem rendelkezik egzakt megértéssel, valamit akaratlanul célnak lát, amit pedig eszköznek szántak. Mindamelllett nem szabad elfelejtenünk azt, hogy bár a cursillokban minden elsősorban a Kegyelem kérdése, de egyúttal a technika kérdése is. Az utóbbi, a Kegyelem után, szintén alapvető fontosságú. Ez az, amiért olyan fontos, és amiért meg kell értenünk.

ÁLTALÁNOS TECHNIKA

A technika eljárásokból, eszközökből, erőforrásokból áll, melyek egy közös célért, egyazon eszme szolgálatában lettek egyesítve. Bár önmagukban veszélyesek, a technikák azért szükségesek, hogy az eszmék, amelyek természetüknél fogva elvontak, objektív, konkrét formájukban megvalósíthatóvá váljanak. A megvalósítás hatékonysága függ a technikától, mely hídként szolgál az eszme legmagasabb szintű reménye és az élet legalacsonyabb valósága közötti réshez. Ez utóbbiak, az élet valós körülményei átítatódnak az eszme szellemével és mozgásba lendülnek a cél irányába. Az eszmét a lélek repüléséhez, a technikát az azt könnyítőt szárnyakhoz hasonlíthatjuk. Az emberi lény testtel és lélekkel rendelkezik és ezáltal a humánumnak eszmei-módszertani szintézisre van szüksége. A technikában a veszélytényező a téves alkalmazásában rejlik, abban, hogy a technikát csak a technika kedvéért használják, holott értékét az adja, ha az eszme fő alkotórészeinek alárendelik és ésszerű határokon belül alkalmazzák.

APOSTOLI TECHNIKA

Mindaz, amit eddig elmondtunk, alkalmazható az apostoli munkára. Itt a technika az eszközöknek a célokhoz megfelelő aránya és alárendelése, azaz reményekkel teli keresés az eszközök megfelelő kiválasztására és hatékony felhasználására. Ezen eljárások nélkül az apostoli tevékenység soha nem lenne több pusztá teóriánál, és amikor gyümölcssei alapján megítélnénk, értéktelennek bizonyulna. Az apostoli technika azt kívánja meg, hogy minden emberi erőforrásból a legtöbbet kihozva állítsuk őket a Kegyelem szolgálatába; mindez feltételezi a források ismeretét, megfelelő összeállítását egy adott helyzetre és hasznosításuk képességét.

Már az egyes apostoli cselekedetek fontosságának és jelentőségének egyszerű megfigyelése is rámutat az apostoli technika szükségességére. Ha azt mondjuk, hogy ezen a területen minden cselekedet a Kegyelemtől függ, akkor az sem kevésbé igaz, hogy ez a siker nagyobb arányú, amennyiben hatékony technikákat alkalmaznak. A Kegyelem nem különül el az emberi dolgoktól, sokkal inkább építi és tökéletesíti őket. Ez jelzi, hogy a technika itt emberi dolgok rendszere, égi

dolgok szolgálatába állítva. Erre gondolva, tételezzük fel, hogy a te eszméd elméletben a lehető legszilárdabb és hatékonyabb (bár ez nem mindig van így), még mindig felmerül a kérdés, hogy a sok apostoli munka és szervezet gyakorlati sikertelensége, amire gyakran panaszkodunk, vajon nem annak tulajdonítható-e, hogy hiányzik a vágyott célnak megfelelő módszer és/vagy minden egyes szakasza nincs napra készen tartva.

Az apostoli technikákról szólva szeretnénk a félreértéseket vagy félreértelmezéseket elkerülni azáltal, hogy hangsúlyozzuk: egy technika csak akkor érdemli ki ezt a nevet, ha képes funkcióját betölteni, azaz, valami nálánál nagyobbak az eszközévé lenni. Tehát a technika mindig alárendeltje kell, hogy maradjon ennek a nagyobb dolognak, amittől valódi értékét kapja. Bármilyen más azzal lenne egyenértékű, hogy a Kegyelemet rendszerré redukálják és az abból eredő cselekedetet pszichológiai trükké; ami lerövidítené vagy meghatározná azokat a területeket, amelyeken, vagy a csatornákat, amelyeken keresztül az isteni cselekedet működik – vagy egyszerűen nem hozna gyümölcsöt semmilyen természetfeletti területen. Szükségét érezzük, hogy ezt tisztázzuk, hogy ezáltal azok, akik azt gondolnák, hogy a cursillók így működnek, már a kezdetektől fogva helyes irányba terelhetőek legyenek. És ugyancsak láthatják mindazoknak a megállapításoknak a valóságos jelentőségét, amelyeket a fenti megfigyelések fényében a technikákról teszünk.

A CURSILLO TECHNIKÁJA

Csakúgy, mint minden más apostoli tett vagy módszer esetében, a technikáknak a cursillókban is megvan a maguk helye. Hadd ismételjük meg, hogy bár alapvetően minden a Kegyelemtől függ a cursillókban, létezik egy, a technikától való függés is, és ez utóbbi az előbbinek van alárendelve. Mindegyikük szükséges és élő összetevő, melyek határai egy kevéssé alapos tanulmányból nem tűnnek ki. Vegyük, amit a technikákról általánosságban, illetve amit az apostoli módszerekről speciálisan mondtunk el, és alkalmazzuk ezeket a cursillókra. Így most szemközt találjuk magunkat a Cursillo egyik jellemző és legnélkülözhetetlenebb elemével: tiszta, különleges és ráillő technikájával.

A technika nem csupán egyik alapvető elem a cursillók hatékonyságában, de annak megkülönböztető minőségeiből is áll. Mondtuk, hogy a cursillók alapvetően nem mások, mint a kereszténység maga, és ezért mindent tartalmaz, ami valóban keresztényi. Azonban a cursillók technikai határozottan különböznek más apostoli módszerektől, amelyekkel összehasonlították, és amelyek ismerveit a cursillók értékelésénél és megítélésénél használták. Sajnálatos módon, az összehasonlítás egyiküknek sem vált hasznára.

Egy cursillóban a technika a cursillo lényegének gyakorlati alkalmazása; ez nem bármilyen, az egyéni személyes ízlésének megfelelő, vagy a pillanat hevében született, hanem sokkal inkább a legnagyobb hatékonyságra törekvő alkalmazás. Sem eltorzítani, sem megcsonkítani nem szabad e lényeg széles határait; ellenkezőleg, a munkához megfelelő, hatékony és termékeny területet kell, hogy kínáljon. Óvakodnunk kell attól, hogy ne tévesszük össze a módszert a cursillo felépítésével. Utóbbi csak egy külsődleges váz, melyre a technika felépítheti és alkalmazhatja a lényegét.

Említettük már azt az abszurd vádat, mely szerint a cursillók pszichológiai trükkök, befolyásolás és a hipnózis eszközeivel élnének. Nem áll szándékunkban ezeknek a vádaknak cáfolata. A technikáknak, amelyről beszélünk, nincs semmi köze ehhez a vádhoz, mely mindig támogatókra lel azok körében, akik soha, még csak távolabbról sem tanulmányozták a cursillót, még kevésbé vettek részt rajta. A technika nem más, mint „az Úr útjának előkészítése”, felkészíteni a Kegyelem befogadására, mely

imádságunk eredményeként belénk áramlik és megkönnyíteni az utazást e Kegyelemhez. Mindez nem erővel történik, de a vágyat felébreszti és buzdítja, nem kötelez, de felszabadítja az elhatározáshoz vezető utat anélkül, hogy valaha is szem elől tévesztené azt a tényt, hogy a Kegyelem elfogadása mindig is az ember szabad akaratából történik, és ezt a szabadságot még Isten is tiszteletben tartja. Ha másképpen történne, az szentségtörés lenne a sérthetetlen szabad akarattal szemben, amit soha nem követett el az Úr Lelke, aki „ott lélegzik, ahol Ő akar” és így nem inspirál, ahol az ördög megjelenik. Ha ez történne, olyan lenne, mintha a cursillók legelőbb, egyszersmind legtörékenyebb gyümölcsét éretlenül szüretelnék le, elszakítva természetfeletti megtermékenyítőjének erejétől.

A Cursillo technikája általános elvként tudatja és ismerteti, hogy mit kell tenni és rendszerint mi történik. A résztvevőnek mindig tudnia kell, mi a teendője és hogyan kell megtennie, hogy örömmel tapasztalja meg, hogy az igazságnak válik részesévé.

A cursillók technikáját meghatározó ismérv, csakúgy, mint számos apostoli törekvés esetében, arra az egyetlenre vezethető vissza, melyet már többször is említettünk: a leghatékonyabbra. A személyes ízlésnek, kedvelésnek és neveltetésnek nincsen semmi köze az irányító technikákhoz, és nem könnyíti vagy nehezíti a működtetést. Ahol Isten dicsőségéről és a lelkek megmentéséről van szó, ott az események vagy körülmények fontossága nem értékelhető szubjektíven. Ezek a helyzetek csakis a kisebb vagy nagyobb hatékonyság nézőpontjából kiindulva kezelhetők megfelelően. Bármely más módszer személyes feltételeknek engedne utat, melyek gyakran elveszítik természetfeletti tartalmukat és mindig veszélyesek.

A cursillók technikájának fő szempontjai között kell megemlítenünk a doktrinális keretet. A Cursillo elmélete a dogmatikai igazság tartalma. A módszer – ebben a vonatkozásban – ezeknek az igazságoknak az elérni kívánt cél érdekében rendszerezett struktúrája. Nem célunk a teológia teljességének tanítása, de apránként adagolva mégis annyit kell adni belőle a cursillistának, amennyire szüksége van. Ezért három dolgot mindig szem előtt kell tartanunk: mi az a tudás, amivel már rendelkeznek; mi az, amit még nem tudnak; és melyek azok a területek, amelyek leginkább tisztázásra szorulnak. Nem szabad elfelejtenünk, hogy a technika nemcsak egy gondosan megtervezett doktrinális szerkezet, hanem egyúttal ezen igazságok gyakorlati bemutatása is. Közismert, hogy a hallgató számára fontosabb a közlő személye és a közlés módja, mint a közlés tárgya. Az „aki mondja” a professzorok személyiségére vonatkozik (itt erre nem fogunk kitérni) és a „hogyan mondja” az őszinte hangvételre, meggyőzőerőre, természetes kifejezőmódra, bátorságra vonatkozik, mely a cursillók igazságán keresztül megnyilvánul.

A doktrinális rendszerezésen túlmenően, a hatékonysághoz megfelelő atmoszférára és környezetre van szükség. A módszer ehelyütt a körülmények megszervezését jelenti, azaz, hogy a cursillisták – anélkül, hogy „trükkök sorozatának vagy pszichológiai manipulálásnak” lennének kitéve – az igazságot élük meg egy olyan környezetben, mely legmesszebbmenőig segíti, hogy ez az igazság a lelkekhez eljusson. Mindenki tudja, hogy a szavak csak akkor jutnak belénk hatásosan, ha lelkünk ajtajai nyitva állnak előttük, és hogy ezek az ajtók csak kedvező feltételek között nyílnak meg. Emlékeznünk kell továbbá arra, hogy egyaránt vannak előrelátható és előre nem látható körülmények. Ezért készülnek az eseti tanulmányok, melyek által nyomon tudunk követni mindent, ami egy cursillo tipikus vagy jellemző pillanataiban lezajlott. Ugyanis az előtt a személy előtt, aki nem érti meg, hogyan lehetséges egy bizonyos eredményt adott körülmények között elérni, ezeknek a történéseknek az oka nem világos és ezáltal ők szükségszerűen bírálni fogják az eredményt.

Most vizsgáljuk a cursillo egyéb szempontjait az eddigőtől eltérő szempontból: mint egy kétélű közösség. Gondolnunk kell arra, hogy egy kiscsoport működtetéséhez szükség van némi hatalomra a kiérdemelt tisztelet felett. A tekintély birtoklása nem egyenlő utasítások osztogatásával, sokkal inkább annak a tudása, hogyan kell szolgálni. Ebben a módszerben a tekintély arra használható, hogy a közös tevékenység minden egyes percét a konkrét és precízen megfogalmazott cél irányába kormányozza. Vázolnunk kell a formálódó közösség körvonalait; a mi feladatunk az utat mutatni, az ösvényen megjelenő veszélyes helyeket úgy körülkerítve, hogy mások észrevehessék a figyelmeztetést, és elkerülhessék ezeket a helyeket – egy csipetnyi megelőzés többet ér, mint egy maréknyi gyógyszer. Mindezeket csak olyan valaki tudja véghez vinni, aki elsajátította, hogy értse meg a másik embert, aki ismeri az emberek reakcióit és preferenciáit; valaki, aki tudja, hogyan alkalmazza ezt a tekintélyt – vagy erkölcsi súlyt – olyan helyzetekben, amelyekben az emberek felszabadultan teljesítenek, de az erő alkalmazását nem fogadják el.

A személyes kapcsolat technikája, melynek végtelen sok változata és megszámlálhatatlan árnyalata és hangszíne van, a cursillo normál fejlődése során emelkedő ívet mutat. Ez igaz a kiscsoportra átfogóan, és az egyénre a kiscsoporton belül. Így lehet összefoglalni a fő mozzanatokat: ismerni, értékelni és vezetni. Nem az a küldetésünk, hogy erkölcsi problémákat oldjunk meg, hanem az, hogy a keresztényi élethez hatékony és érvényes ismertetőjeleket teremtsünk, építsünk fel és közvetítsünk, amelynek hatása érezhető lesz jóval a cursillo vége után is.

Mindezek a személyes kapcsolati módszerek feltételezik annak az ismeretét, hogy milyenek a cursillisták, milyenné kellene válniuk, és hogy pontosan mit kell annak érdekében tenni, hogy elérjék a cursillo által kitűzött célokat.

Itt kellene utalnunk Chesterton találó megjegyzésére, mely szerint, ahhoz, hogy Jánost latinul megtanítsuk, nekünk nem kell ismernünk a latin nyelvet, de Jánost ismernünk kell. Gyakran szem elől tévesztjük ezt az igazságot, és ez valószínűleg szélesíti a szakadékot – meggátolja a hatékony cselekvést - azok között, akik arra hivatottak, hogy terjesszék a fényt, illetve akiknek fogadniuk kellene, de sötétben maradnak. Az emberismeret mindenek felett azt igényli, hogy az emberek valódi értékét sokkal inkább szabadságuk, mintsem intelligenciájuk foka határozza meg. Éppen ezért a technikát e szabadság felé kell irányítani. A megközelítés pedig mindig Isten nevében, magasztos cél kitűzésével kell, hogy történjen.

„Az igazságot egyik embercsoporttól a másikhoz, vagy egyik embertől a másikhoz nem lehet úgy közvetíteni – mondja egy korunkbeli író -, mint ahogyan valamilyen folyadékot öntenénk át egyik tartályból a másikba. Ez rendkívüli gondosságot és tisztánlátást igényel a lélek, a szenvedély, a stílus, az ütemezés és a megszólítás terén. Az igazság mindig úgy jelenik meg, mint ami gyanakszik az adományaira és még a látszat is ellene szól. Mint Thibon mondja, „bármely lélek, amely nem érzi, vagy nem tiszteli azt az igazságot és azt a kiválóságot, mely egy különböző érzelmű lélekben található, nem nagy lélek. Egy léleknek képesnek kellene lennie arra, hogy megsejtse azt, amit nem tud felfogni és arra, hogy higgyen abban, amit nem tud megsejteni.”

Amikor eljutottunk odáig, hogy ismerjük az embereket, szükségszerű tudnunk, hogy mit és hogyan mondjunk nekik. A kereszténység igazságában csak egyetlen győzedelmes koncepció van, amit, ha már életre keltettük és az egyedüli igazságként megéltük, kis mennyiségekben adagolhatjuk; ami bármely létező helyzet és körülmények közepette az egyetlen igazság és az egyedül érvényes megoldás. A „hogyan”-t mindig megtaláljuk minden cselekvéshez azáltal, hogy az adott eset jellemző

összetevőibe belenézünk. Bár egyetlen igazsággal bírunk, tudatában kell lennünk annak, hogy nincs két tökéletesen egyező lélek, és, hogy az az egyedüli lehetséges és hatékony módszer, mely mindegyiket nyitva hagyja, vagy kérésre, vagy kis segítséggel talán megnyitná. Egy lelket nem szabad erőltetni, hogy utat nyisson, vagy hogy felkészületlenül befogadjon, és invitálása nélkül még akkor sem léphetünk be hozzá, ha az ajtót nyitva találtuk.

A technikának a cursillo ütemével lépést kell tartania, soha nem előreszaladva, mert a gyorsított tempó által kimaradnának dolgok, és soha nem lemaradozva, mert az olyan lenne, mintha folyamatosan fékeznénk. Röviden, a technikát itt úgy tekinthetjük, mint alkalmat mások figyelmes vizsgálatára, a tapintat gyakorlására.